Od semínka ke komunitě

Projekt rozvoje jedlé komunitní krajiny

Příběh místa, které společně tvoříme pro sebe, naše děti a budoucí generace.

Realizátor projektu:
DAJA, z.s.
IČO: 22565922
Bílé Poličany 12, 544 52

V Bílé Poličany 24.7.2026

Obsah

Projekt rozvoje jedlé komunitní krajiny 1
Anotace 3
O nás 4
Myšlenka projektu 4
Cíle projektu 5
Cesta od semínka ke komunitě 6
- Etapa I - Ochrana 6
- Etapa II – Biodiverzita 8
- Etapa III – Obživa 10
- Etapa IV – Budoucnost 13

Závěr 16

Anotace

Projekt Od semínka ke komunitě představuje postupnou proměnu pozemku spolku DAJA v pestrou komunitní krajinu, která propojí zeleň, jedlé prvky, vzdělávání a společné setkávání.

Cílem projektu je vytvořit přírodní prostor inspirovaný principy permakultury – s výsadbou stromů, keřů a rostlin, které podpoří biodiverzitu, zlepší místní mikroklima a nabídnou zázemí pro děti, rodiny i širší komunitu.

Vznikne tak živá krajina, která nabídne zázemí pro vzdělávání, odpočinek, sousedská setkávání i společné prožívání vztahu k přírodě.

O nás

Spolek DAJA vznikl z potřeby několika rodin vytvořit místo, kde se nám bude dobře žít. Místo, kde se mohou potkávat děti i dospělí, kde se lidé znají, pomáhají si a kde máme možnost trávit více času spolu a blíž přírodě.

Jsme sdružení rodin, které chtějí vytvářet prostředí založené na vzájemné podpoře, respektu a spolupráci. Věříme, že způsob, jakým žijeme a jaké prostředí kolem sebe vytváříme, ovlivňuje nejen nás, ale především naše děti a budoucí generace.

Chceme pečovat o prostor, ve kterém žijeme, a postupně ho proměňovat tak, aby se nám i našim dětem žilo lépe – v prostředí, které je přirozené, živé a kde máme možnost být více v kontaktu s přírodou i mezi sebou navzájem.

Součástí spolku je Lesní klub Čtyřlístek, který vznikl jako prostor pro děti, aby mohly vyrůstat venku, v blízkosti přírody a poznávat svět přirozenou cestou. Věříme, že když děti mohou odmalička objevovat přírodu, vnímat její proměny a učit se o ni pečovat, zaséváme tím to nejdůležitější semínko – vztah k místu, kde žijeme, a úctu k přírodě.

Nedílnou součástí našeho spolku je komunitní život – možnost potkávat se, sdílet své zkušenosti, předávat si hodnoty a učit se jeden od druhého. Pořádáme sousedská setkávání, společné akce a vytváříme prostor pro lidi se společnými hodnotami, kteří se mohou vzájemně podporovat, inspirovat a podílet se na vytváření místa, které má smysl pro nás i další generace. Projekt **Od semínka ke komunitě** je dalším krokem v naší cestě. Chceme postupně vytvořit živý prostor, o který budeme společně pečovat a který bude sloužit dětem, rodinám i širší komunitě.

Myšlenka projektu

Projekt **Od semínka ke komunitě** vzniká jako cesta k obnově místa, které dosud nemá své plné využití. Naším cílem je postupně vytvořit pestrou jedlou komunitní krajinu, která bude sloužit nejen jako zázemí pro naše aktivity, ale také jako prostor pro setkávání, učení a společnou péči.

Chceme vytvořit místo, kde děti i dospělí uvidí, jak vzniká nový život – od zasazení stromu nebo semínka, přes péči o rostliny až po sklizeň a využití toho, co nám krajina nabídne.

Jednotlivé části zahrady budou mít své praktické využití. Ovocné stromy a keře nabídnou ovoce pro společnou sklizeň a další zpracování, bylinkové části zahrady poslouží pro výrobu vlastních čajů, sirupů nebo přírodních výrobků. Společná péče o zahradu i následné využívání úrody vytvoří příležitosti k setkávání, předávání zkušeností a zapojení různých generací.

Součástí záměru je také obnova přirozenější krajiny, která podpoří větší pestrost života. Výsadba stromů, keřů a dalších rostlin vytvoří lepší podmínky pro hmyz, ptáky a další živočichy, pomůže zlepšit mikroklima místa a přispěje k větší biodiverzitě v okolní krajině.

Chceme vytvořit prostor, který bude během let postupně růst a měnit se spolu s komunitou. Místo, kde bude mít každý možnost zapojit se – ať už péčí o rostliny, společnou sklizní, učením se novým dovednostem nebo jednoduše časem stráveným v přírodě.

Cíle projektu

Hlavním cílem projektu Od semínka ke komunitě je postupná proměna nevyužívaného místa v živou, jedlou a pestrou komunitní krajinu, která bude přínosem pro lidi, děti i okolní prostředí.

Obnova krajiny

Chceme navrátit život prostoru, který dosud nemá plné využití, a postupně zde vysadit stromy, keře, byliny a další rostliny. Nová zeleň pomůže zlepšit mikroklima, nabídne příjemnější zázemí pro pobyt venku a vytvoří přirozenější prostředí pro další život.

Podpora biodiverzity a přirozených vztahů v krajině

Výběrem různých druhů rostlin chceme podpořit pestrost krajiny a vytvořit podmínky pro hmyz, ptáky i další drobné živočichy. Součástí záměru je také založení přírodního koutku pro opylovače s lučními květinami a místem s ponechaným dřevem, které nabídne úkryt a zázemí pro život, který v běžně upravených zahradách často chybí.

Jedlá krajina a pěstování vlastních plodin

Chceme založit zahradu, která bude nejen krásná, ale také užitečná. Ovocné stromy, jedlé keře, byliny a přírodní záhony inspirované principy permakultury umožní pěstování vlastních plodin, jejich společnou sklizeň a následné využití – například při výrobě sirupů, sušených čajů, marmelád nebo dalších domácích výrobků.

Komunita a sdílení

Jedním z důležitých cílů je vytvořit příležitosti, při kterých se lidé mohou potkávat přirozeným způsobem – při sázení, údržbě, sklizni i společných akcích. Chceme podporovat sdílení zkušeností, předávání dovedností a vznik vztahů mezi lidmi, kteří mají zájem pečovat o své okolí.

Učení prostřednictvím přírody

Projekt nabídne dětem možnost poznávat přírodní zákonitosti vlastní zkušeností. Budou moci sledovat proměny během roku, pečovat o rostliny, pozorovat živočichy a vnímat souvislosti mezi člověkem, krajinou a živými organismy.

Propojení s chovem zvířat

Do budoucna bychom rádi rozšířili fungování zahrady také o drobný chov zvířat. Zvířata přirozeně doplní vznikající celek, pomohou dětem rozvíjet vztah k živým tvorům a ukážou propojení mezi rostlinami, zvířaty a člověkem.

Naším cílem není vytvořit hotovou zahradu, ale zasadit první semínka místa, které bude postupně růst spolu s lidmi, kteří o něj budou pečovat, a které bude přinášet radost, užitek a možnost setkávat se i v dalších letech.

Cesta od semínka ke komunitě

Naše konkrétní kroky k vytvoření vysněného místa. Jedlá komunitní krajina – místo, které bude postupně vznikat společnou péčí komunity a bude sloužit nejen dětem z Lesního klubu Čtyřlístek, ale také rodinám, sousedům, dobrovolníkům a všem, kdo hledají prostor pro setkávání, vzdělávání a návrat k přírodě.

Naším cílem není vytvořit pouze výsadbu stromů a keřů. Chceme založit živý ekosystém, který bude v dalších letech přirozeně růst a rozvíjet se. V budoucnu chceme navázat komunitním sadem, jedlými keři, bylinkovou zahradou, přírodní učebnou, místem pro sousedská setkávání, workshopy a postupně také drobným hospodářstvím se slepicemi a ovcemi. Jednotlivé části budou navzájem propojené a budou vznikat podle principů permakultury a přírodních zahrad.

Etapa I - Ochrana

Hlavním úkolem bude zmírňovat sílu větru přicházejícího z okolních otevřených luk. Nechceme budovat neprostupnou stěnu, ale přírodní vícevrstvou výsadbu, která vítr zpomalí, vytvoří příznivější mikroklima a současně nabídne potravu i úkryt mnoha druhům živočichů.

Současně bude tento pás krásný po celý rok – v zimě díky stálezeleným druhům, na jaře díky prvním květům, v létě díky jedlým plodům a na podzim díky proměnlivým barvám listů.

Keřové patro

Mahónie
Mahónie vytváří celoroční zelenou kostru výsadby. V době, kdy většina rostlin ještě spí, rozkvétá žlutými květy a poskytuje první potravu opylovačům. Přes zimu zachovává listy a dodává prostoru život i během chladných měsíců. Její plody jsou jedlé a mohou sloužit k výrobě sirupů nebo marmelád.

Hlošina mnohokvětá (Elaeagnus multiflora)
První hloch bude jedním z nejcennějších keřů celé výsadby. Nabízí jedlé plody, které mohou ochutnávat děti i návštěvníci zahrady. Květy jsou významným zdrojem potravy pro opylovače. Díky schopnosti vázat vzdušný dusík přirozeně zlepšuje půdu a podporuje růst okolních rostlin. Je odolný vůči větru i suchu.

Jalovec obecný
Jalovec propojuje keřové patro s vyššími stromy. Poskytuje celoroční úkryt ptákům, dobře snáší otevřené větrné stanoviště a vytváří důležitou zimní strukturu celé výsadby.

Hloch okoličnatý (Elaeagnus umbellata)
Druhý druh hlohu doplňuje první nejen vzhledově, ale především funkčně. Oba druhy mají podobnou ekologickou roli, přesto se liší dobou kvetení, dozráváním plodů i růstem. Díky tomu prodlužují období, kdy zahrada poskytuje potravu lidem, opylovačům i ptákům.

Stromové patro

Za keřovým pásem vznikne první stromové patro. Nechceme prostor zaplnit příliš hustě. Naopak ponecháváme dostatek místa pro budoucí komunitní přístřešek, setkávání lidí i další rozvoj krajiny. Proto jsme zvolili pouze dva kosterní stromy.

Habr obecný (Carpinus betulus)
Habr bude tvořit hlavní kostru ochranného pásu. Je to dlouhověký domácí strom, který výborně snáší vítr i řez. Díky husté koruně pomůže vytvářet příjemnější mikroklima a poskytne úkryt mnoha druhům ptáků i hmyzu.

Javor babyka (Acer campestre)
Patří mezi naše původní druhy a v tradiční české krajině býval běžnou součástí mezí a větrolamů. Dobře snáší sucho i vítr, poskytuje nektar a pyl opylovačům a na podzim vytváří nádherné zlaté zbarvení. Jeho listí se dobře rozkládá a přispívá k tvorbě kvalitního humusu. Díky lehčí koruně propouští dostatek světla, takže pod ním mohou prosperovat další jedlé keře, bylinky i půdopokryvné rostliny.

Strážný kout
Na konci ochranného pásu se již nachází vzrostlejší bříza a mladá borovice. Tyto stromy chceme zachovat a doplnit je o tis. Bříza představuje nový začátek a obnovu krajiny. Borovice symbolizuje odolnost a stálost. Tis svou dlouhověkostí připomíná trpělivost a respekt k času, který přírodní krajina potřebuje ke svému růstu.

Předběžný rozpočet výsadby první etapy
(ceny jsou orientační)

Rostlinný materiál

ROSTLINA	POČET	CENA
Mahónie cesmínolistá	1	250 Kč
Hlošina mnohokvětá	1	350 Kč
Hlošina okoličnatá	1	350 Kč
Jalovec obecný	1	400 Kč
Habr obecný	1	600 Kč
Javor babyka	1	600 Kč
Tis červený	1	700 Kč

Celkem: cca 3 250 Kč

Výsadbový materiál

POLOŽKA	MNOŽSTVÍ	CENA
Substrát pro zlepšení půdy	cca 1 m³	3 000 Kč
Kompost	cca 1,5 až 2 m³	vlastní
Kůly ke stromům	4 ks	600 Kč
Přírodní úvazky	sada	300 Kč
Ochrana kmínků proti okusu	2	100 Kč

Celkem cca 4 000 Kč

Materiál, který lze získat lokálně nebo svépomocí, bude zajištěn prostřednictvím komunitní spolupráce. Jedná se zejména o štěpku z místních ořezů stromů, kartonový materiál pro přípravu půdy a část kompostu. Příprava stanoviště, odstranění části nevhodné vrstvy půdy, založení výsadbových jam, samotná výsadba a následná péče budou realizovány za pomoci členů spolku, rodičů dětí lesního klubu a místní komunity. Tato dobrovolnická práce bude představovat významný nefinanční vklad do projektu.

Etapa II – Biodiverzita

Druhá etapa navazuje na vstupní ochranný pás a rozšiřuje myšlenku jedlé komunitní krajiny o prostor, který bude sloužit především přírodě. Nachází se podél hranice pozemku, kde již přirozeně roste skupina několika bříz. Ty tvoří základ budoucího remízku a představují cenný biotop, který chceme zachovat a dále rozvíjet.

Naším cílem není vytvořit další pravidelný větrolam ani souvislý živý plot. Chceme založit přirozený krajinný okraj, který bude plynule navazovat na okolní krajinu, poskytne úkryt živočichům, potravu opylovačům i ptákům a zároveň bude místem, kde se budou moci návštěvníci učit poznávat původní druhy české krajiny.

Dřín obecný
Dřín patří mezi nejcennější původní keře české krajiny. Kvete velmi brzy na jaře, často již v únoru, a poskytuje první pyl a nektar včelám a dalším opylovačům. Na konci léta dozrávají jedlé plody bohaté na vitaminy, které mohou využívat lidé i ptáci. Díky dlouhověkosti a nenáročnosti bude tvořit pevnou součást remízku po mnoho desetiletí.

Bez černý
Bez je symbolem tradiční české krajiny. Jeho květy budou využívány při komunitních akcích k výrobě sirupů, limonád nebo čajů. Na podzim poskytne množství plodů pro ptactvo a drobné živočichy. Bohaté květenství je významným zdrojem potravy pro opylovače.

Růže šípková
Šípková růže vytváří hustý ochranný keř, který poskytuje bezpečný úkryt drobným ptákům při hnízdění. Květy lákají opylovače a šípky představují cennou potravu během podzimu a

zimy. Zároveň připomíná tradiční podobu české venkovské krajiny.

Kalina obecná
Kalina přináší do remízku vysokou estetickou i ekologickou hodnotu. Na jaře rozkvétá bohatými bílými květy, které přitahují množství opylovačů. Na podzim vytváří nápadné červené plody, které jsou významným zdrojem potravy pro ptáky v době, kdy je přirozené potravy nedostatek. Je také hostitelskou rostlinou pro řadu druhů motýlů a dalšího hmyzu.

Cesmína ostrolistá
Cesmína přináší do remízku celoroční zeleň a vytváří zimní strukturu výsadby. Její pevné listy poskytují úkryt drobným ptákům během nepříznivého počasí. Pokud bude vysazena samičí rostlina v blízkosti samčí, vytvoří dekorativní červené plody, které jsou cennou zimní potravou pro ptactvo.

Tis červený
Tis uzavírá druhou etapu jako symbol dlouhověkosti a stability krajiny. Díky své stálezelené koruně poskytuje úkryt ptákům po celý rok a vytváří klidový bod celé výsadby. Je vysazen jako solitér, který doplňuje skupinu bříz a navazuje na podobný „strážný kout“ vytvořený v první etapě.

Přínos druhé etapy
Výsadba vytvoří přirozený krajinný remízek, který: podpoří vznik příznivého mikroklimatu; nabídne potravu opylovačům od února až do podzimu; poskytne úkryt ptákům během celého roku; zvýší druhovou rozmanitost pozemku; zachová tradiční druhy české krajiny; nabídne jedlé a léčivé plody využitelné při komunitních aktivitách; vytvoří přírodní vzdělávací prostor pro děti i veřejnost.

Předběžný rozpočet výsadby druhá etapa
(ceny jsou orientační)

Rostlinný materiál

ROSTLINA	POČET	CELKEM
Dřín obecný	1	450 Kč
Bez černý	1	280 Kč
Růže šípková	1	250 Kč
Kalina obecná	1	350 Kč
Cesmína ostrolistá	1	550 Kč
Tis červený	1	700 Kč

Celkem: cca 2 580 Kč

Obdobně jako u první etapy materiál, který lze získat lokálně nebo svépomocí, bude zajištěn prostřednictvím komunitní spolupráce.

Etapa III – Obživa

Třetí etapa představuje vytvoření jedlé a vzdělávací části budoucí komunitní krajiny. Navazuje na ochranné pásy tvořené stromy a keři a přináší do prostoru vrstvu nízkých jedlých keřů, léčivých bylin, půdopokryvných rostlin a květin podporujících opylovače.

Cílem této etapy není vytvořit klasické produkční záhony, ale vytvořit pestrý přírodní systém inspirovaný principy permakultury a jedlého lesa. Rostliny budou vysazovány tak, aby se vzájemně podporovaly, zlepšovaly půdu, chránily ji před vysycháním a zároveň poskytovaly potravu lidem i živočichům.

Tato část pozemku bude sloužit jako: živá přírodní učebna pro děti Lesního klubu Čtyřlístek; místo pro poznávání jedlých a léčivých rostlin; zdroj surovin pro výrobu domácích čajů, sirupů, mastí, bylinných olejů a přírodních výrobků; prostor pro podporu včel, motýlů a dalšího užitečného hmyzu.

Keřové jedlé patro

Muchovník
Muchovník bude jedním z hlavních ovocných keřů této etapy. Na jaře poskytuje množství květů pro opylovače, v létě sladké jedlé plody, které jsou oblíbené u dětí i ptáků. Je nenáročný, odolný vůči suchu a díky krásnému podzimnímu zbarvení přináší do krajiny také estetickou hodnotu.

Zimolez kamčatský
Zimolez patří mezi nejranější ovocné keře. Jeho plody dozrávají již v květnu, tedy v době, kdy je na zahradě minimum čerstvého ovoce. Umožní dětem poznávat první sklizeň roku a prodlouží období využití zahrady.

Rybíz červený, černý a bílý
Rybízy patří mezi tradiční ovocné keře českých zahrad. Budou poskytovat ovoce pro přímou konzumaci i pro komunitní zpracování – výrobu sirupů, marmelád, šťáv a čajových směsí. Černý rybíz je zároveň významný svou vysokou hodnotou pro lidský organismus.

Josta
Josta je přirozený kříženec černého rybízu a angreštu, který spojuje to nejlepší z obou druhů. Je nenáročná na pěstování, dobře odolává chorobám a každoročně poskytuje bohatou úrodu tmavých plodů bohatých na vitamín C a antioxidanty. Díky tomu se stane cennou součástí jedlé komunitní zahrady.

Angrešt
Angrešt doplní tradiční ovocné patro.Je vhodný pro děti díky možnosti přímé konzumace plodů a zároveň nabízí využití při domácím zpracování.

Borůvka kamčatská
Kamčatská borůvka rozšíří období sklizně a nabídne další zdravé ovoce přímo z keře. Je

vhodná pro komunitní zahrady, protože nevyžaduje kyselé rašeliništní prostředí jako klasická borůvka.

Jahodník
Jahodník bude využit jako půdopokryvná jedlá rostlina. Pomůže chránit půdu před vysycháním, omezovat růst plevelů a současně poskytne oblíbené ovoce dětem i návštěvníkům.

Bylinné a léčivé patro
Byliny budou tvořit důležitou součást této etapy. Budou využívány při vzdělávání dětí, komunitních dílnách a při výrobě domácích přírodních produktů.
Kostival lékařský
Kostival bude jednou z klíčových rostlin celého systému. Jeho hluboké kořeny vytahují živiny z hlubších vrstev půdy, podporují její obnovu a jeho listy lze využívat jako přírodní hnojivo nebo mulč. Zároveň patří mezi velmi významné rostliny pro čmeláky a další opylovače.
Jetel plazivý
Jetel bude sloužit jako živý půdní pokryv. Váže vzdušný dusík, zlepšuje půdu, chrání povrch před vysycháním a poskytuje potravu opylovačům. Pomůže vytvořit přirozený živý koberec místo klasického trávníku.
Violka vonná
Violka přinese krásu i užitek. Její květy jsou jedlé, využitelné do čajových směsí nebo jako dekorace jídel. Zároveň patří mezi první jarní rostliny podporující hmyz.
Lichořeřišnice větší
Lichořeřišnice bude využívána jako jedlá a zároveň ochranná rostlina. Jedlé jsou květy i listy, které lze využít v kuchyni. Podporuje pestrost zahrady a pomáhá vytvářet přirozenou rovnováhu mezi rostlinami.
Meduňka lékařská
Pro výrobu uklidňujících čajů, sirupů a domácích směsí.
Máta
Pro čajové směsi, domácí limonády a komunitní vaření.
Měsíček lékařský
Významná léčivá rostlina. Bude využíván při výrobě mastí, olejů a přírodních kosmetických výrobků.
Heřmánek pravý
Tradiční léčivá bylina vhodná pro čajové směsi a poznávání léčivých rostlin.
Dobromysl obecná (oregano)
Jedlá kuchyňská bylina, která zároveň podporuje opylovače.
Mateřídouška
Vonná léčivá bylina, která vytváří nízký půdní pokryv a podporuje hmyz.
Šalvěj lékařská
Léčivá i kuchyňská rostlina, vhodná pro výrobu čajů a domácích směsí.
Levandule
Podporuje včely a motýly, využití najde při výrobě vonných sáčků, olejů a kosmetiky.
Libeček
Tradiční česká kuchyňská bylina využitelná v komunitní kuchyni.

Pažitka
Jedlá trvalka využitelná v kuchyni a zároveň vhodná pro podporu biodiverzity.

Přínos třetí etapy
Vznikne pestrý jedlý prostor, který bude:

- poskytovat ovoce od jara do podzimu,
- vzdělávat děti praktickou zkušeností,
- podporovat opylovače,
- zlepšovat kvalitu půdy,
- vytvářet suroviny pro domácí a komunitní zpracování,
- propojovat lidi prostřednictvím společné péče.

Tato etapa vytvoří základ budoucího jedlého lesa a připraví prostor pro další rozvoj stromového patra v následující etapě.

Předběžný rozpočet výsadby třetí etapa
(ceny jsou orientační)

Rostlinný materiál

Položka	Množství	Orientační cena	Celkem
Muchovník	3 ks	350 Kč	1 050 Kč
Zimolez kamčatský	4 ks	250 Kč	1 000 Kč
Rybíz (červený, černý, bílý)	6 ks	180 Kč	1 080 Kč
Josta	2 ks	290 Kč	580 Kč
Angrešt	3 ks	250 Kč	750 Kč
Borůvka kamčatská	3 ks	250 Kč	750 Kč
Jahodník	50 ks	25 Kč	1 250 Kč
Kostival	10 ks	50 Kč	500 Kč
Jetel plazivý semeno	1 balení	250 Kč	250 Kč
Violka vonná	10 ks	50 Kč	500 Kč
Lichořeřišnice semena	1 balení	80 Kč	80 Kč
Meduňka	5 ks	60 Kč	300 Kč
Máta	5 ks	60 Kč	300 Kč
Měsíček semena	1 balení	80 Kč	80 Kč

Heřmánek semena	1 balení	80 Kč	80 Kč
Dobromysl	5 ks	70 Kč	350 Kč
Mateřídouška	5 ks	70 Kč	350 Kč
Šalvěj	5 ks	80 Kč	400 Kč
Levandule	5 ks	80 Kč	400 Kč
Libeček	3 ks	100 Kč	300 Kč
Pažitka	5 ks	50 Kč	250 Kč

Celkem: cca 10 350 Kč

Obdobně jako u první etapy materiál, který lze získat lokálně nebo svépomocí, bude zajištěn prostřednictvím komunitní spolupráce.

Etapa IV – Budoucnost

Čtvrtá etapa představuje vytvoření dlouhodobé stromové vrstvy budoucí jedlé komunitní krajiny. Cílem není založit klasický ovocný sad v pravidelných řadách, ale vytvořit pestrý komunitní stromový park, kde se propojí ovocné dřeviny, původní krajinné stromy a druhy významné pro biodiverzitu. Stromy budou rozmístěny přirozeně v prostoru pozemku tak, aby měly dostatek místa pro svůj přirozený růst, vytvářely příjemné mikroklima a postupně se staly důležitou součástí života celého místa. Každý strom bude mít v krajině svou funkci – některé budou poskytovat potravu, jiné stín, ochranu, prostor pro život živočichů nebo vytvoří místo pro odpočinek a setkávání.

Lípa srdčitá

Lípa bude jedním z významných stromů celé krajiny.Je tradičním stromem české krajiny a symbolem sousedství a společného prostoru. Přínosy: bohatý zdroj potravy pro včely a další opylovače; květy využitelné pro výrobu čajů; poskytne v budoucnu příjemný stín.

Dub letní

Dub patří mezi nejvýznamnější stromy z hlediska podpory biodiverzity. Je domovem velkého množství druhů hmyzu, poskytuje úkryt ptákům a vytváří stabilní krajinný prvek. Jeho dlouhověkost představuje symbol péče o místo, které bude sloužit i budoucím generacím.

Buk lesní

Buk byl vybrán jako připomínka přirozených lesních společenstev naší krajiny.Přestože není primárně ovocným stromem, má velký ekologický význam: vytváří kvalitní stín; podporuje půdní život;, jeho listí obohacuje půdu; poskytuje úkryt živočichům; umožní dětem poznávat růst a proměny velkého stromu během let.

Javor mléč

Javor doplní krajinu svou krásou během celého roku. Přínosy: potrava pro ptáky; krásné podzimní zbarvení; odolný strom vhodný do krajiny; rychle vytváří příjemný stín.

Jeřáb ptačí

Jeřáb je významný původní strom. Přináší: potravu pro ptáky; květy pro hmyz; krásné podzimní zbarvení; vzdělávací hodnotu pro děti.

Ovocné a jedlé stromy

Jabloň letní

Jabloň podzimní

Třešeň

Švestka

Moruše

Ořešák vlašský

Okrajové jedlé dřeviny

Rakytník řešetlákový

Rakytník doplní jedlou část krajiny zejména v okrajových a větrnějších místech. Pro plodnost bude vysazena skupina:

- 1 samčí rostlina,
- 2 samičí rostliny.

Permakulturní princip – stromové cechy

Jednotlivé stromy nebudou vysazeny samostatně, ale budou postupně doplňovány dalšími patry rostlin. Okolo stromů mohou vznikat tzv. stromové cechy:

- kostival jako zdroj živin a přírodní hnojivo,
- jetel pro obohacování půdy dusíkem,
- jahodník jako jedlý půdní pokryv,
- měsíček a další léčivé byliny,
- aromatické rostliny podporující biodiverzitu.

Tím vznikne stabilnější a přirozenější systém inspirovaný principy jedlého lesa.

Předběžný rozpočet výsadby čtvrtá etapa

(ceny jsou orientační)

Rostlinný materiál

Druh	Počet	Orientační cena/ks	Cena celkem
Lípa srdčitá	1 ks	1 200 Kč	1 200 Kč

Dub letní/zimní	1 ks	1 200 Kč	1 200 Kč
Buk lesní	1 ks	1 000 Kč	1 000 Kč
Javor mléč	1 ks	1 000 Kč	1 000 Kč
Jeřáb ptačí/oskeruše	1 ks	1 200 Kč	1 200 Kč
Jabloň letní vysokokmen	1 ks	1 000 Kč	1 000 Kč
Jabloň podzimní vysokokmen	1 ks	1 000 Kč	1 000 Kč
Třešeň vysokokmen	1 ks	1 200 Kč	1 200 Kč
Švestka/slíva	1 ks	1 000 Kč	1 000 Kč
Moruše	1 ks	1 500 Kč	1 500 Kč
Ořešák vlašský	1 ks	1 500 Kč	1 500 Kč
Rakytník samice	2 ks	250 Kč	500 Kč
Rakytník samec	1 ks	250 Kč	250 Kč

Celkem rostliny: **cca 13 550 Kč**

Materiál pro výsadbu

Materiál	**Cena**
Kůly ke stromům	3 000 Kč
Úvazky ke stromům	800 Kč
Ochrana proti okusu	1 500 Kč
Kompost do výsadbových jam	2 000 Kč
Mulčovací materiál	2 000 Kč
Drobné zahradnické potřeby	700 Kč

Materiál: **cca 10 000 Kč**

Obdobně jako u první etapy materiál, který lze získat lokálně nebo svépomocí, bude zajištěn prostřednictvím komunitní spolupráce.

Závěr

Projekt Od semínka ke komunitě není pouze plánem výsadby stromů a keřů. Je to začátek dlouhodobé cesty, na které chceme společně proměňovat nevyužívaný pozemek v živou komunitní krajinu.

Jednotlivé etapy představují první kroky této proměny. Věříme, že s přibývajícími zkušenostmi, novými nápady i zapojením dalších lidí bude zahrada přirozeně růst a rozvíjet se. Postupně bychom rádi rozšířili výsadbu o další ovocné a krajinné druhy, jako jsou aronie, kdoulovce, maliny, ostružiny nebo další původní dřeviny, které podpoří pestrost krajiny i její využití. Chceme vysazovat nové léčivé a jedlé byliny, rozšiřovat permakulturní záhony a vytvářet další přírodní zákoutí pro opylovače, ptáky i drobné živočichy.

Naším přáním je, aby se zahrada postupně stala místem, kde vedle sebe přirozeně rostou stromy, keře, byliny, zelenina i luční květiny. Místem, kde najdou svůj domov opylovači, ptáci i další živočichové a kde budou lidé znovu objevovat hodnotu společné práce, sdílení a péče o krajinu.

Do budoucna bychom rádi rozvíjeli také další prvky přírodního hospodaření – jedlé záhony, hmyzí kouty, místa pro odpočinek i drobný chov zvířat, který přirozeně doplní koloběh života v zahradě. Každý nový strom, keř nebo záhon bude dalším semínkem, které pomůže tomuto místu růst.

Věříme, že skutečná změna nevzniká najednou. Vzniká postupně – z malých kroků, společné práce a lidí, kterým záleží na tom, jaké místo jednou předáme svým dětem. Právě proto jsme se vydali na cestu od semínka ke komunitě.